

העורך:
אורי אבנרי
עורך משנה:
ש' לום כהן

עורך כיתוב:
רב איתן
צלם ראשי:
דוד רובינר

השבועון המצויר
לאינפורמציה

המערך והמנהלה:
רחוב נילסון 8, תל-אביב
(פיר תיאטרון) "א.ה.ל."
ת.ד. 138, טל. (רומני) 68785
מען למברקים: "עולמפרס"
מור"ל: העולם הזה בע"מ

עורך תכנית:
ד"ר
כתב ראשי:
אהרן רולב

עורכי מדורים:
מיכאל אלמו, יחיאל בשן, ניצה נבי, איתמר עילם.
משתתפים קבועים:
יעקב ביתן, רפאל היט, פיליפ טיאר, יצחק לבני, אוסקר טאובר.

סופרי חוץ:
דוד בידור, נביראל דגון, שמואל מירון.
דפוס: ישראל בע"מ.
הפצת: פלם בע"מ.

מכתבים

דרכים מגורות

כל הדרכים מגורות בסני הנוער, אין משתפים את הנוער במערכת החיים הפוליטיים של המדינה, כל טענותיו של הנוער נסתרות במספר ומלים "עורך צעיר עדיין". כל תפקיד שמשתנה או נוצר, אשר לו אופי רציני, סגור בסני הנוער... בנלל החשש של מהפכה רוחנית במדינה, של פתיחת אופקים חדשים, פיתוח ערכים חדשים ומחשבה מר-חיקת-לכת.

אם לא יחול השינוי היסודי, הרי סופו של הנוער לניווט ולחלומות על עזיבת המדינה. אין להכחיש שרבים מן הנוער עזבו את המדינה באיטליה של לימודים, כשמתרבים בכך לא היתה אלא חיים נוחים יותר של שובע וכליו טוב.

עברונה לא הכיזבה

הייתי בין אלה אשר ארגנו את הקבוצה ויוזמו את הידידה לאילת, ואיני יכול שלא להניב על רשימתם (העולם הזה 744) ולווא גם נתבססה על עובדות אשר שטענתם מסי אחד מחברי עברונה... כל אחד מאתנו יכול היה לעזוב בכל רגע. נשארנו לא בנלל, "התנאים הטובים", נשארנו למרות כל קשיי התחבורה, למרות קשיי האספקה, למרות קשיי הדיור. נשארנו באשר רצינו בשנת שרותנו בערכה ליצור משהו, להוכיח שגם נוער עירוני יכול להקים דבר מה.

...היה זה אחד ההישגים לוא יוכלו לנויים, לא בצורת צו אלא על כספים של התנדבות, את כל הנוער לעזוב שנה נוספת (נוסף על שנתיים בצבא), כי מבצע עברונה לא הכיזב, אלא להיפך, עורר תהומות רבות. לדעתי חייב העולם הזה, תחן המחשבה פתוחים למשבר הנוער הישראלי, לקחת דברים אלה לתשומת לבו. עדיין לא התחיל לחתור בכוח זה, כי ייתכן וזהו הדרך לעורר את הנוער העירוני מחלולן מעשיו.

יוסף נטר, נבעתיים

רם צעיר בבגדאד

לא אפסוק להכביר דיני, "רם צעיר", ו"רם ותיק". כל המכיר את דרכו של אנו, החיילים המשתחררים ושליחיהם מאז יסודו ידע לשפוט מה האמת בכל דיבורים אלה ברומתם על ועידת בלגראד של החיילים המשתחררים (העולם הזה 743). על כל פנים ברור כי להחלפת היחסים בין האגוד לבין אנף נכי מלחמת-השחרור יש סיבות אחרות למדי וללא קשר עם הבדלים בין דם לדם. אשר לסיפור המעשה הרומתי על מה שנתרחש בוועידת בלגראד מסביב למועצות ישראל בועד הפועל של הסדרציה, הרי לא נכון כלל כי "המש" למת הוכתה במתחמה..." חלוקי הרעות האישיות בעניין זה היו ידועים יפה מראש וזה אף הועיל בכךב ע"י חברי המשלחת. עצם הויכוח מי יהיה הנציג "הד"ר זיו או אני" — הוא עניין להכי רעת מזכירות האגוד והמכרז. (אולם) מר רשק לא נבחר לוועידה מטעם מזכירות האגוד, אלא נשלח ע"י אנף נכי מלחמת-השחרור, נוף שנמנע עד כה מהצטרף לסדרציה העולמית ושלא העז לנלות זאת לסדרציה. עד עתה לא הוסבר לי מה היתה זכותו להתערב בשאלת המועצות. האם זו זכות המניעה רק ל"רם צעיר"?

מ. עזיון תל-אביב

חברים לעמיה

לעמית ולחבראי — חזקו ואמצו. אנחנו אתכם. אברהם שדה, משה אושרי, ביק, יוסף זינגר, חנן לבלי, עמירה אופיר, טולוז, צרפת.

גרעין עירוני

האמנם לא יהיה נרעין עמית דומה לתנועה עיר-רונית מקבילה? האמנם אין כל אפשרות לארגן את כל החותרים לייסוד נרעין עירוני של נוער בריא בנפשו וברוחו? נוער המחפש את מעוררו קומו ונפעל.

אבישי בן-טובים, ח'פה

שני הצדדים למטבע

איני רוצה להתערב אם הכתוב במאמרם על החיים בכרית-המועצות (העולם הזה 744) הוא אמת או לא, אולם הנני מתפעל על מה שלא היה כתוב בו. כמו לכל ארץ אחרת, יש גם בלברית הצר המועצות צד חיובי וגדל שלי, וע"י הצנת צד אחד כלבד אינם עושים שרות טוב לציבור הישראלי הנייל לקרוא מאמרים אויבקיבליים יותר בי העולם הזה.

יוהנתן בלומנטל, תל-אביב

לא היה זה מאמר של המערכת, אלא פרי חקירה אמריקאית שפורסם עם ציון מקורו. אין המערכת סבורה שחקירה זו משקפת את כל האמת על ברית-המועצות.

אנטי-בום!

מבקר הספרים של העולם הזה פוסל את דיעה במחתרת מפני השימוש באפסטיים קולניים כנו "צינור" סינר! בום! (העולם הזה 746). לא אשי אל את המבקר היקר כיצד הוא היה מתאר קול פנו. אני רק רוצה לומר, כהתנגדות למבקר, שהיה על כל למספר: ספר המלחמה הנפוש ביותר בשפת העברית משמשת כמה עשרות פעמים באור תם, אפסטיים קולניים! כוונתי לפרשנות מלשלת 1948, שמחברו הוא, במקרה, עורך העולם הזה.

אסתר דורית, ירושלים

הבום של העורך לא יצאצו חן בעיני המבקר יותר מאשר הבום של ספרית המרד.

מוראי נמרוד אש

תמה אני מאד כיצד לא נשאר זכר רשמי לש-רות של נמרוד אשל בצה"ל (העולם הזה 745). אכן, היתה זאת, "חטיבת ביל"ד" ("בלגן) יהיה

בוא עיני
הוותק הקובע

באומדומו המקשר, קו ו, ישבו שני ילדים, כבני 10-11, כשלפניהם עומד אדם זקן. אמר ילד אחד לרעהו: "גדעון, אולי יקום אחד משנינו ויתן לו לשבת".

"גדעון!" ענה הילד השני, "הזקנים ישבו כבר מספיק כשחיו צעירים, עכשיו תן לנו לשבת".

הקורא אליהו גבאי, ירושלים, שכונת זכרון טוביה, זכה בפרס של 1 ל"י (בלי ישיבה).

לעולם ועד", והנדר הנדר היה "הנדר בנפש" גם מבחינה זו. בכל זאת קשה להאמין שהבלגן תגיע לשיא כזה.

אם הצטרף נמרוד לחטיבה באפריל 1948, בי אנוסם, כשהוטלנו צפונה צווינו כלונז בפנסים שרות וקבלנו משכורת. לפי התעודה שמוקדמת בעתון הניע נמרוד לדר נת ר. ט. ייתכן שמניו זה לא הופיע בפקודות ב' על כל פנים, שמו היה רשום במסכת הנדר. אחרת לא היה מקבל את התעודה. כיצד נעלמו מארכיון הצבא הנירות המוכיחים את שרותו (והרי נמרוד גם קיבל משכורת!)? מה דעת בלש המערכת.

מ. ב. תל-אביב

בלש המערכת נבון אף הוא.

פשעים ומצב רוח

העולם הזה דן בומן האחרון יותר מדי בפשעים. זה עושה לי מצב רוח, כאלו ארצנו מלאה שודי דים ורצחנים.

אברהם ברוך, קבוצ פלמחים המדורים פשעים ומשפט תפסו בגליון 744 — 2,2% של המקום, בגליון 745 2,2%, בגליון 746 — 0%.

שחור וזכן

אם עוררה כבר הקוראה חנה כספי את אותה בעייה באבה של ההפליה העדתית (העולם הזה 745), רצוני להצטרף אליה. מדברים כאן על הצורך בהתערבות של העולים החדשים בבני היישוב הי ותיכו. שינוי העדות והחתיקות) להתערבות קודם כל בינו לבין עצמו. נשן נא לבית-הספר העממי המקומי, ונבחרתם מהפליה הלוויה כאן קבל עם ועדה — כתות ספרדיות ואשכנזיות.

אנטי-שאה-ח'מט

אני נגד הקורא החתיק (העולם הזה 745). שאח' מט אפשר למצוא בכל עתון, אך בכל שבועון אי-אפשר למצוא את העולם הזה. אנו, כותבים שאח' מט, לא שאח'מט. כפי שכחתם.

עזי וינופלה, בני-ברק

אין העולם הזה מסכים עם הקורא וינופלה. שם המשחק פירושו "הטאז מת", והכתיב המ קובל מתעלם מן המוצא השמי של המלים. המשחק, ששקורו בהודו, עבר משם לפרס, בא לאירופה באמצעות הערבים.

ראשונים לתלויים

בקשר לחילוקי הדעות בשאלה מי הקדים להניע לגופות הבריות שנתלו על-ידי אצ"ל, הרשה לי להעיר שלא היה זה יעקב נל ז"ל ואף לא שני העתונאים מנתניה, אלא רמטר דוידסון וזי"ם פרינגל. העתונאי והצלם של סוכנות א.ס. בארץ-ישראל, דוידסון קיבל מאצ"ל את הודיעה על מקום המצא הסוכנים וים לפני הצגתם (במעין פרס על שתוף בשעתו בארגון הפנישה הסודית בין בניו ונשיא ועדת החקירה של או"ם), ומסר על כך למשטרה. אולם בנלל החלפת שתי חורשות בכביבת נתניה, לא נמצאו הגופות אותו יום. למחרת תוקנה הטעות ע"י אצ"ל שמסר את המקום המדויק. הגופות נמצאו. פרינגל הניע לחורשה רעים לאחר מציאת הגופות והספיק לצלם אותן בספר הוסרו מעל העץ (התמונה היחידה בעולם). אחר כך התרסקה מל-מתו בהתפוצצות שאירעה כשהגופות הורדו, אבל התמונה ניצלה.

א. גולן, תל-אביב

כמה חופשית

לאחר ששכונתכם כבש את מקומו והצליח ליצור לו את שוביו החזר בין המשטר שהוא עוקצו לא פעם ובין הנוער ששלענו הוא לחם. מצע, אנכי לפתח במדור הסיפורי להישן זה לא במעט. כוונתי למדור שייקרא, "ישראל הצעירה כותבת". בו מר באנה יצירות ספרותיות ועירות. הסברים של אנשים מכל שכבות הנוער, בימה הספרותית זו, שתהיה אויבקיבית ביותר, תשתלב עם מפעל נרעין עמית. אליעזר יוראלסון, תל-אביב

רקדוק משובש

בקאותכם של מדוק עברי אינה מן המשובחות תחת התמונה שקר במוקד (העולם הזה 744) כתב תם, "אופניים חסרות", ובמקום זה צירי להיות "אופניים חסרים", ואתכם סלחה.

פלונית, תל-אביב

להיפך, הסליחה עם פלונית.

ה ש ע ר

כשחנה הציפאית באה להצטלם אצל פרנצה גרובנר היתה לה משאלה שיש לאנשים

רבים: היא רוצה להיות "מהשו מיוחד".

איך עושים את זה? הרי חנה דומה לרוב שאר הגשים הצעירות?

מבטה היא הצלמת ריחה על פני הסטודיה, נתקל לבסוף באויבקיט מוזר. היה זה צרור של נוצות בנות-ייענה, שירשה מסכתה. הסכתה את הצרור לפני שלושים שנה, אמה לנכתה: עשי בו מה שתרצי.

פרנצה לקחה את הצרור, הלבשה אותו על ראשה של חנה, כתנה את האור בוויית מעינינה. התוצאה: תמונה שהסכה את חנה באמת למשהו מיוחד לגמרי.

העולם הזה, מס' 747.

השבוע מתיצב העולם הזה לפני קוראיו בוחריו לצורך הצבעת-אמון בלתי-רגילה... במלים אלה פנתי ביום החמשי האחרון אלך, בנמקי את מחיר-החירות שנשפה על עתון זה עקב כשלון הממשלה להבטיח לו את מיכסת-הגידר המגיעה לו.

אין להכחיש שהמערכת המתינה לתוצאות הצבעת-אמון זו בצפייה רבה. איש מחבריה לא יכול היה לנחש אם אמנם יעמרו הקוראים במבחן זה, אם אמנם יש בלבם האמון הרד-רוש כדי להשתתף בפרוטותיהם במאבק בלי-תירגיל זה על חופש הביטוי ועל קיום אי-תלותו של העתון.

אולם כעבור 24 שעות הגיעו מכל חזיתות הארץ התוצאות: ה

ראשונות, שלא השי-אירו עוד ספק ביחס לתוצאות ההצבעה. הקוראים שלמו את התוספת ללא היסט-וללא תלונה. החל מן השעות שלפני צהרי יום הששי הרי דעו עשרות קינט-קים בארץ, ביניהם הקיסקים העיקריים במרכז תל-אביב וב-תחת האוטובוסים, כי אולו אצלם גליו-נות העולם הזה.

בשם כל חברי ה-מערכת אני מודה לקוראים על הצבעה זו. יש בה לא רק משום עידוד אישי-יש בה משום הפגנה חד-משמעית של ר-צון ציבורי בקינט-עיתון בלתי-תלוי

לפני כמה חדשים הכרין העולם הזה על תחרות של פור-טרטים מצלומים. ה-תחרות עצמה לא

סוימה, בשל מעוט הציירות שיכלו להיחשב ליצירות-מופת אמיתיות. אולם היתה לו תר-צאה אחת אשר למענה היה כדאי להשקיע בה את המאמצים: העולם הזה גילה את פרנצה גרובנר.

הגילוי נעשה באמצעות תמונה שנשלחה לתחרות. שאך פתחנו את המעטפה וראינו את תמונתה של הילדה (שער העולם הזה 729) עבר רחש בינינו — היה בתמונה זו אותו משהו סתום ההופך תמונה רגילה למ-עשה-אמנות.

לא היה קל לגלות את הסטודיה של פרנצה גרובנר — הוא נמצא מחוץ למרכז ירושלים, ליד בית-הכרם. בדיק במקום שם נדמה לו לאדם שהגיע לקצה אזור המגורים של בני-אדם, נתקלה העין בבניין מוארך, שהיה פעם לול. עתה צבועים חלונותיו ודלתותיו בצבע אדום וכתה. בפנים מצאנו אשה כבת 50, שלא דיברה כמעט עברית.

אני חושב שפרנצה גרובנר היא כיום, אר-לי, צלמת-הפורטרטים הטובה בארץ. כתר זה לא נפל לחיקה במקרה — היא היתה מפור-סמת ברקעי ציכטולוגיקה לפני פלישת היט-לר, וזתה לכמה פרטים בינלאומיים.

למשתתפי תחרות האופנועים השנתית של "העולם הזה" —

פרטים במדור המודעות (עמוד 10).